

Nr 15.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom, m. m.

I en till riksdagen den 16 mars 1951 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 174, har Kungl. Maj:t under återopande av ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen fortsatt tillämpning under budgetåret 1951/52 av det av riksdagen för budgetåret 1950/51 lämnade medgivandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av viss kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom.

I anledning av propositionen nr 127 medgav 1950 års riksdag (jordbruksutsk. utl. nr 13, r. skr. nr 144), att Kungl. Maj:t finge under budgetåret 1950/51 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, såframt taxeringsvärdet å egendomen uppginge till högst 40 000 kronor, eller, där taxeringsvärde icke vore åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppginge till högst nämnda belopp. Kungl. Maj:t ägde därvid att i huvudsaklig överensstämmelse med av mig vid anmälan av propositionen angivna riktlinjer föreskriva de former och villkor, under vilka försäljningarna skulle äga rum. Där så befunnas lämpligt, skulle Kungl. Maj:t ha befogenhet att åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstege 20 000 kronor, respektive åt länsstyrelse, såvitt anginge allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstege 10 000 kronor.

Vidare förklarade riksdagen, att vad sålunda medgivits rörande försäljning av kronan tillhörig fast egendom skulle gälla jämväl beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom beträffande avstående utan ersättning av kronomark, som kunde erfordras till järnväg eller allmän väg. Rätten att besluta om dylikt avstående finge dock av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast i avseende å obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 2 000 kronors värde.

I syfte att, såsom förutsatts, giva riksdagen årlig redogörelse för försäljningar med stöd av bemyndigandet ha upprättats sammanställningar departementsvis över de under kalenderåret 1950 försålda fastigheterna.

Departementschefen har anfört följande.

»Det av 1950 års riksdag lämnade medgivandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom avsåg budgetåret 1950/51. Nytt bemyndigande, gällande för nästa budgetår, bör nu utverkas.

Vid anmälan av fjolårets proposition i ämnet erinrade jag om att frågan om tillsättande av ett centralt rådgivande organ för markvärdering — företrädesvis för rådgivning i expropriationsmål — vore föremål för övervägande av särskilda inom justitiedepartementet tillkallade sakkunniga. Ett av de sakkunniga sedermera avgivet förslag om inrättande av en central fastighetsvärderingsnämnd är f. n. föremål för Kungl. Maj:ts prövning. I avvaktan på en slutlig lösning av ifrågavarande spörsmål torde bostadsstyrelsens nuvarande funktion beträffande kronans markförsäljningar böra bibehållas. Då vidare varken frågan om formerna för en samordning mellan statens prispolitik vid fastighetsförsäljningar och den sociala bostadsbyggnadsverksamheten eller frågan om prissättningen vid försäljning av kyrklig jord är slutligt behandlad, torde nu gällande allmänna riktlinjer och villkor för försäljningsförfarandet böra tillämpas jämväl under nästkommande budgetår.»

Utskottet. Mot Kungl. Maj:ts föreliggande förslag har utskottet icke något att erinra. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1951/52 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, såframt taxeringsvärdet å egendomen uppgår till högst 40 000 kronor, eller, där taxeringsvärde icke är åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp, och i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen angivna riktlinjer föreskriva de former och villkor, under vilka försäljningarna skola äga rum, med rätt för Kungl. Maj:t att, där så befinnes lämpligt, åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstiger 20 000 kronor, respektive åt länsstyrelse, såvitt angår allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstiger 10 000 kronor;

b) förklara, att vad sålunda medgivits rörande försäljning av kronan tillhörig fast egendom skall gälla jämväl beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom beträffande avstående utan ersättning av kronomark, som erfordras till järnväg eller allmän väg, därvid dock rätten att besluta om dylikt avstående

må av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast i avseende å obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 2 000 kronors värde;

c) uttala att, oavsett de sålunda lämnade medgivandena, i författning eller eljest i särskild ordning meddelade föreskrifter angående rätt för Kungl. Maj:t eller förvaltningsmyndighet att försälja, byta eller under åborätt eller tomt-rätt upplåta kronan tillhörig fast egendom alltjämt skola gälla.

Stockholm den 26 april 1951.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Alfred Andersson, Anderberg, Carl Sundberg*, Jon Jonsson, Hjalmar Nilsson, Lars Andersson, Björck*, Mossberger och Snygg*; samt

från andra kammaren: herrar Johnsson i Kastanjegården, Andersson i Hyssna, Hæggbloom, Jonsson i Järvsand och Ahlsten, fru Eriksson i Hallstahammar* samt herrar Svensson i Vä, Netzén*, Lindström och Kollberg*.

* Ej närvarande vid justeringen.